

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05 cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65 »
Un any.....	2'60 »
Per dotzenes.....	0'45 »
Núm.ª atrassats des 2.ª tom...	0'06 »
Id. id. des 1.ª tom...	0'07 »

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT Á SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11

Fóra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos.... 0'85
1 any.....	3'25
Dins Espanya.....	3 mesos.... 1'00
1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.....	3 mesos.... 1'50
1 any.....	5'00

CARTES FILOLÒGIQUES.

SEGONA.

A mon amich X.:

Sí, amich méu, s' estudi de sa nòstra llengo es utilíssim baix de tot concèpte. Perque axí còm de lo difícil se passa à lo fácil sense pena, axí de sa llengo catalana se passa à qualsevòl altre llengo sense gayre dificultat. ¿No es sent avuy en dia un afañy desconegut per aprendre sa llengo francesa? ¡que molt sa tendria goñat si se sabés teòricament sa nòstra pròpia llengo! s' ortografia es sa mateixa y sa pronunciació casi es igual, si bé sa llengo catalana apar que sia més dolça que sa francesa. Sa llengo italiana se tròba amb sa nòstra en cas idèntich, si bé encara s' assemblan més qu' amb sa llengo francesa. Al menys sa llengo italiana fuitx d' aquella pronunciació nassal per donà llòch à n' aquella altre pronunciació plena de dulsura y sentiment, y axí còm sa nòstra, respira no sé quin ayre artístich y flayrós. Sa llengo francesa, sa d' Italia y sa nòstra, no fan ús de sa *j* ni de sa *z* ni de sa *c*, axí còm l' emplean es castellans; y digan lo que vulgan els defensors de sa llengo de Castilla, sa pronunciació de tals consonants podrà essè molt árabe, però dolça no heu es geus. Apròva, amich méu, d' entoná una glòsa, y en llòch de *di jamay*, còm diríam nòltros, diguèns *jamás*; en llòch de *gelosia, celos*; en llòch de *semblansa, semejanza*; y veurás tot seguit sa diferència d' armonía, es contrast d' una pronunciació dolça y naturalíssima à devòra una pronunciació afectada y aspre. Axò no vòl dí que sa llengo castellana sia una llengo mesquina, no; lo que dich es que tenguent sa llengo catalana condicions apreciables baix d' es concèpte de bona pronunciació, sentím à cada punt persones que se ténen per il·lustrades y que sense escrúpul repeteixen sovint, sovint, que sa nòstra llengo es duríssima, y que per dolsor y per hermosura no heu ha còm

sa llengo castellana. Y mira, amich méu, si aquestes persones van fuytes de sa rahó.

Y també es útil s' estudi de ses lletres pàtries, perqu' aquest mateix estudi influeix d' una manera visible à despertá à devés es nòstro pit aquells sentiments de glòria nacional, aquell orgull sant qu' es diu patriotisme; y nòta, amich méu, que no parl de s' amor de provinçia; perque axí còm cada pòble s' esfòrsa per retrèure sos gloriosos fets per donà llustre à una sola mare, axí es mateixos pòbles pòren conrar sa séua pròpia llengo per fé veure à n' els estrañs una originalitat y un engiñy sempre loable y sempre agradós.

Y ja t' he dit que de lo difícil à lo fácil s' hi passa sense esfòrsos; y d'ò, essent axí, qui sàpia teòricament sa llengo catalana sense cap mica d' enuixx parlará y escriurá sa llengo de Castilla; perque aquesta té s' ortografia ménos complicada que sa nòstra; perque no té més que cinch vocals definides en cinch veus, mentres que nòltros tenguent no més cinch vocals les donám nou veus distintes; perque sa llengo de Castilla, essent oficial, per forsa ha de tení més unidat qu' una llengo abandonada à si mateixa còm es sa nòstra, que no té altre unidat que sa convencional qu' uns quants fiys li han volgut atribuhí casi per amor de Deu.

¿Y encara dirás qu' una persona pòt essè il·lustrada encara que no conega sa séua pròpia llengo? No heu digues pús, amich méu. Si tens per il·lustració es coneixement de lo estrañy y s' ignorancia de lo séu pròpi, per mí no heu ha tal il·lustració; per mí, ja t' ho he dit unes quantes vegades, primé lo nòstro y després lo d' altri.

Ha ecxistit una literatura catalana plena de fòrsa y de vida y aquesta ecxistencia, casi mòrta, mos deixa una multitud de recordanses que signifcan glòries qu' es difícil que tornin lluhí; perque sa pressió de s' unitarisme literari tot heu aufega y tot heu domina; perque s' incuria de nòltros mateixos mos fá deixá aquella santa emulació per retrèure lo qu' es nòstro; allò mateix que sen-

tím, allò mateix qu' es nòltros pares mos enseñavan; perque es pòch amor à ses nòltres glòries mos empeny à cèrt escepticisme que rès de hò mos pòt dú y rès de hò mos pòt enseña. Nòltros no podrèm jamay lluhirmós amb sa literatura castellana, topám amb nil obstacles que s' hi opòsan, obstacles que ténen per fonament es genit de sa llengo y s' estil mateix. Podrèm tení un bon prossista, un poeta mitjànsè, però una notabilitat que se distingisca amb sa llengo castellana, ni un. Si es necessari haverhí nats, si es impossible lluhirsè amb una llengo que no s' hi sent, que fins y tot no s' comprèn. ¡Ah! me dirás tú, jò comprènch sa llengo castellana y pròu; jò l' escrich amb bastant correcció, jò la sent; jò sé p' es caps d' es dits sa séua gramática. ¡Ah! no heu cregues, que no més sabs sa llengo castellana à mitjes, que no la parles bé, que no l' escrius bé, que no la sents, ni la comprèn. Y me basta per móstra sa carta que m' enviaves darrerament, ¿creus qu' está ben escrita? y d'ò, has de sèbre qu' es una mescla de llenguatge entre catalá y forasté, qu' es séu estil es impur, que no es tal llengo castellana sà qu' empleas per escriurèm. ¡Ah! no heu ha cap falta d' ortografía, no heu ha cap redundancia de mal gust, ses idèes son clares, heu ha senzillès, heu ha... ¿per ventura axò basta per escriure perfectament? no heu cregues, fiy méu; heu falta es saborino castellá, heu falta s' elegancia de dicció y heu sòbra sa nòstra manera de dí, es nòstro estil, es nòstro caracte.

Y si s' estudi de ses lletres matèrnes es important relativament à sa literatura estèrna, més important ha d' essè en descubrí y aprendre lo que mos atañy à nòltros. Sa llengo es, no heu duplis amich méu, sa part qu' interessa més à s' història, y dich sa qu' interessa més perque sabèm que sa llengo demòstra es gust de s' època, sa tendència de sa literatura, es refinament de costums; senñala, amb una paraula, es grau d' il·lustració de temps que finiren y que no tornarán pús may més. Però aquests temps passats mos interessan, vòlèm descubrí es secrets d' es nòltros avis,

de quina manera s'expressaven, quin era sa seua literatura, quin es séu amor à ses lletres, qu'entenian per poesia, qual era son viure es mitx de sa bòyra que ses cròniques s'hi perdan. Tots es pòbles cercan amb afañy tot allò antich que los puga descubrí ses aficions y s'organissació íntima d'es séus antepassats; sòls nòltros rebutjám aquest coneixement y mos entregám de plè à un estudi literari que no es es nòstro y que jamay podrèm conrar amb fruyt. Preferím sa llengo d' En Cervantes à sa llengo d' En Ramon Llull còm si sa nòstra no fós digne d'es mateix estudi, ni tan necessari per anomenarsè il·lustrat en tota s'estensió de sa paraula.

Ton amic,

† F. G.

DALT EL BOT DE LA CENSURA.

*Si per sòrt cap lecto entén
Que l'embarch á popa ó proa,
Qui té de paga sa coua,
Diuén, que pròmpte s'encén.*

¿Veys aquell *pollo* tronera
Que just cerca ses modistes,
Y sòls pensa en fer conquestes
Ja d'una ó d'altre manera?
Es un pòbre estudiant
Amb pretensions de poeta;
Puis may feu una quarteta
Que no fós sempre robant.

Mirau aquesta *jamona*,
Que du tants de perifollos,
Y li agradan molt els *pollos*
Que li digan; remonona.
En les séues jovintuts
Volgué fé un pòch de beata;
Y ara casera la mata,
Perdudes ja ses virtuts.

¿Veys aquella altre *polleta*
Si s demòstra presumida,
Y es veu tant enorgullida
Per d'ú polvos de violeta?
D'un pòbre jornalé es fitya
Que de sòl à sòl trabaya:
¿No veus que 't passa per maya
Sa cassa d'avuy en díá?

¿Y aquesta qu'ha estat malalta
Y que tant mala es posá
Per no porè destapá
Una molt petita falta?
Es una hermosa casada,
Però tant, tant xarradora;
Que quant perdrá s'estisora
Tendrà sa llengo esmolada.

¿Veys aquest fadrí veyòt
Tan carregat de floretes
Obsequiant à ses *polletes*
Tant ó més de lo que pòt?
Puis aquest es estornell
Que casarsè sòls desitja;
Y à totes fa sa mitj;
Més axí totes se riuén d'él.

¿Sentiu aquesta què diu
Que no s'vòl aficá en rès
Y sempre está dos per tres
Tant si es s'hivèrn còm s'estiu?
N'es una vèya criada
Que quant havia cercat,
A una jove enamorat;
A sos pares l'ha acusada.

¿Y eixa qu' à mon companó
Doná fa pòch temps guerré;
Y ara per volerli bé
N'ha perdut lo séu amó?
N'es una jove *coqueta*
Y al mateix temps capritxosa;
N'es pintura d'orgullosa,
Y es retrato de *velèta*.

Més ¿y jò que criticant
Vaitx à tot bitxo vivent?
Lectors; era tan prudent
Qu'engreixava murmurant.
Y à més que som batxillé
Que fuitx de fam y de feyna
Fa temps que vaitx tirá s'eyna
Y ara rovey tant sòls té.

UETAM A. RODARBO.

NOVA CASTA DE LLADRES.

A Mallorca, tèrra ahont abans succehía que qui s'en anava al camp per tot lo día deixava sa' clau à n'es pañy de ca-séua, per no prdrerlè ó perque no li embarassás sa feyna, hem adelantat tant en l'art de la Rapiña que ja es un escándol lo que passa.

Deixant apart allò que succehía ja en temps antich de robá en el camí real, y dins ses Iglesias sense tení respècte à l'Hòstia, consagrada y lo que succeheix encar'ara de robá en so menjá, en so beure, en s'òli, en so ví, amb sa mitja cana y amb sa panera, que per còsa usual y diaria ja no'n feym càs; mos estrañava de lo més es sentí contá aquells cuentos de còm un que se confessava havia robat sa capsa de plata des tabach de pols d'es séu confessó; de còm un altre seño rich, que no podía está sense robá, amagava ses còses de ca-séua, y llavò en sa nit anava de puntetes y sense que ningú s'en temés, a ferlessè séues, quant ja heu eran; y d'aquell altre señolet que tenia sempre un criat que li anava ferrera y quant vèya aquest qu'havia robada una alhaca, ó un pá, ó una prenda qualsevòl fós, anava y la pagava totduna.

Deixant també à un costat varios ròbos succehits en temps nòstro d'un fity que va robá à son pare, d'un homo que va despuyá sa dòna, d'un germá que va prendre còses à un altre germá; delictes qu'han estat sonats y que còm à succehits dins una mateixa casa los han sufegat per no doná escándol, y hey han tirat tèrra demunt còm sòlen dí; hem de confessá que l'art de la pilleria progres-

sa à Mallorca y que may havia arribat à n'es punt qu'ha arribat modèrnament.

¿Haviau sentit à dí abans qu'hey ha-gués lladres tan pòch estugosos y tan pòch escrupulosos que s'en anassen à desenterrá els mòrts per robarlós els vestits? Ydò axò, que ja heu sentirem à dí d'una vila gran no fá molts añs heu hem vist escrit ara aquesta setmana pasada à demunt alguns periòdichs còm à succehit derrerament dins una vila més petita.

Ja es à quant pòt arribá s'art del llátronici. Obrí ses tombes, manetjá els mòrts que ja pudan, per robarlós es jach ó *sa saya* y ses sabates que duan, y fins tot ses pòsts d'els séus bahuls, es còsa tan estraña y faresta que més no heu pòt essè.

Jò no sé que puja més; si es való de lo robat, ó s'incomodidat de robarhó.

Si es cementèris tenguessen un bòn fossé que los guardás, y bònes parets altes que los enrevoltassen; y quedassen, à ses hòres qu'aquell no hey es, ben tancats amb pañy y clau; rès d'axò succehiria. Tant es Batles còm es Rectós en ténen part de culpa de que axò succeheixca.

Viuen à la babelá y à la bòn de Deu, y no cuydan de vigilá si se cumploixen ó no els serveys que ténen encarregats, y quant s'esclafit está fét llavò diuen: «Mirau qui heu havia de creure!

Quant tenim es cap xapat mos posám so cervellera; y cridam *Crèdo* quant es malalt ja es mòrt; y Deu mos guard d'un ja está fét. Antes, antes, va dí En Cañòt.

¿Vejau, qu'han de dí els forastés quant sabrán aquestes còses!

Mallorca, si ses autoridats volian, podria essè una bassa d'òli; y los seria molt fácil à totes, si mirassen lluy, es podè evitá que succehissen aquests escándols.

Molts volen essè Batles no més que per figurá y per vanagloria, altres per lográ els séus fins y efectes, y son ben redopòchs els que se prengan sa molèstia d'esserhó per fé aná es séu districte dret còm un fús y lliquero còm un pèrn de rifa.

Per axò sentím à dí à lo milló aquesta casta d'atrocitats.

PEP D' AUBEÑA.

LES CINCH LLAGUES DE CRISTO.

*Jò vos contempl, Jesús mèu,
En una creu enclavat,
Royant grans rius de salut
De les mans, pèus y costat.*

*Vòstro amor à Vos me atreu,
Puis per mí, desamparat,
De martiris consumat
Jò vos contempl, Jesús mèu.*

¡Ay! qui es l'home tan ingrát
Que no' us obri lo còr séu.
¡Quant vos contempla, Deu méu!!
En una creu enclavat.

El dimòni heveu vensut;
Els mals del mon heu llevat;
Y à s'home lo heveu curat
Royant grans rius de salut.

¡Mira, pecador ingrát!!
Tú, que la maldat propagues
Mirèt aqueixes cinch llagues
De les mans, peus y costat.

PREGARIA.

¡Victima pura d'amor,
Ja que tant vos ha costat
No'l deixèu abandonat
A n'el pòbre pecador!!

MESTRE GRINOS.

XEREMIÀDES.

Varies vegades mos hem queixat de
que ses lleys y bandos y ordres de ses
autoritats eran lletra mòrta; y d'aquesta
còsa en tenim pròves à cada moment.

Son pòchs els dies que mos n'anám
à fóra-porta que no sentiguem tròns
d'escopeta, y pareix també, segons con-
tían altres, que cada diumenge hey ha
cassadós de Toledo qu'agafan aucells
pròp de ses portes de Ciutat mateixa.

Axò succeyeix sovint, sovint; y en-
cara may hem sentit à dí qu'hajan cas-
tigat à cap cassadó per contraventó de
ses lleys de cassa, una volta *tantum*.

**

Se fa present à qui heu deu havé de
sèbre que diumenge passat un protes-
tant va aná à predicá dins es caserío de
la Soledat. No sabèm si deu essé es ma-
teix qu'escampava fa poch temps sa
mala llavó per dins Sant Llatze nòu.

Convendria qu'aviat se fés s'Iglesia
que se tracta de fé dins aquell caserío,
perqu' à n'aquells vecins no los faltás
s'ausili espiritual qu'han menesté.

**

Amb aquestes brusques la còsa pinta
de lo milló p'els pagesos; però p'els
ciudadans qu'han de passá per Plassa
y p'es carré de Sant Miquèl, maldement
duga es vestit nòu, ja son figures d'altre
sostre.

**

S'altre día cercava un papé sellat
d'una pesseta y no'n trobava à cap Es-
tanch de Ciutat. Ja hey estám ben mal
servits amb aquesta part.

¡Si ell fos còsa que la regalassen que
succehiria!

**

Ses allòtes que van á costura ténen

una criada que los acompaña, lo qual
está molt ben fét; però resulta que per
peresa, quant arriban, sa criada s'atura
à n'es cantó d'es carré, esperant veu-
rerlè entra dins sa costura. Fins aquí
no hey ha rès que dí; però ara vé sa se-
gona part, perque succeheix que derrera
sa porta de z'entrada hey ha moltes ve-
gades qualque *pollo* que sa criada no
pòt veure desde es cantó, y còm la tròba
tota sola, aprofita aquell moment per
donarlí una carteta, dirli una parauleta
dolsa... ó agredolsa... y ja m'enteneu...
sense que son pare ni sa mare en sápi-
gan rès. Per lo mateix, *tu-tut, tu-tut*, y
alèrta mosques.

**

Fa devés un mes que mos varen contá
un cas rigurosament històrich que per
lo que pòt interessá à ses señores el
feym públich.

Dues criades estavan conversant y
una digué à s'altre:

— Escolta fulana: ¿y que guañes cada
mes?

— Jò, *fiyeta*, guañy dotze pessetes;
però, (y t'ho dich amb confiança), sa
Plassa me trèu dos reals cada día.

¡Señores y caps de casa: Preniu llum
de na Pintora!!

LO PASTORET.

Quant se pòn l'astre del día
Surt l'ignocent pastoret
Amb lo séu fabiolet
Botant sempre d'alegría.

Derrera xòts y cabrides
Tòca lo dols instrument,
Alegrant à ne qui'l sent
Amb melodies sentides.

Y quant l'auba vòl sortí
Qu'els aucelléts la saludan
Els sòns del bòsch tots se mudan
Y el pastó s'en va à dormí.

¡Quina vida tan felís
Qu'es la vida de pastó!
No sé per quina rahó
Jò de fermí gens en frís.

M.

COVERBOS.

Hey havia un homo molt xistós que
sempre deya que tenia cent duros per
deixá à n'els séus amichs. Un *agarran-
te* comensá à ferli la *pia*, y quant va
veure qu'erán algun tant amichs, li
digué:

— Sempre he sentit dí que tú tens
cent duros per deixá à n'els amichs.

— Y es veritat.

— Ydò, hauries de fé favó de dei-
losme.

— ¡Ah! axò si que no.

— ¿Y per qué?

— Per una rahó molt sen villa; perque
si los te deixava, ja no los tendria, y jò
sempre los vuy tení còm he dit, y diré.
¡Daulí es dit vès si mossega!

**

Aquesta va per aquelles blanáu-
les que van à recordá es mal dòl de ca-
d'altri; no per compatirló; sinó, per fer-
nè *alulèya*.

Una dòna molt discreta y pacient
tengué sa desgracia de casarsé amb un
homo que tenia es vici d'emborratsarsé.
Ella, heu prenía amb paciència y calma;
y may se queixava.

Un día quant estavan en reunió de
sèt ó vuyt veynades, una d'elles que te-
nia s'homo un pòch tocat de l'ungla;
girantsé à sa dòna des borratxo, digué:

— Mala desgracia tens, *fiyeta*; jò't
compatesch!

— ¡Cá! (digué aquella) no hey ha de
què. Bé es veritat qu'es méu homo heu;
però sempre dú ses ungles tayades, de
manera que may rapa; ni per broma.

Aquella confradesa prengué candela;
y fonch tant gròssa que li basta per tota
la vida.

Axí els ensabonan.

**

A una tertulia d'una casa qu'hey
anava molta gent, hey anaren a captá
un vespre, dues señores, per una socie-
tat de Beneficència.

Hey havia un señó molt avaro que va
fé es sacrifici, per compromís, de tirá
un duro dins sa bassina d'una de ses
señores.

Còm s'altre no heu repará, s'hi va
arrambá demanantli si volia da qualque
còsa, y éll qu'encara estava enfadat
d'havé hagut de dá un duro li sortí
furiós:

— ¿Que no ha vist, vostè, còm he dat
un duro ja?

— Dispens; heu crèch encara que no
heu haja vist.

— Y jò, encara que heu he vist, no
heu puch arribá à creure; (contestá es
señó de la casa.)

**

Ara que parlám d'avaros:

Un d'ells se volia penjá una vegada,
però no heu arribá à fé perque trobá sa
còrda qu'havía de comprá un poquet
cara.

**

— Però, homo, y à n'es cinquanta
años penses à casarté?

— Ara estich à s'edat crítica per axò.

— ¿Y que te propòses?

— Rès; jò no som pretenciós; lo que
surti.

CORRESPONDENCIA.

Son Clòsca 11 Febré de 1884.

Señó Directó de L' IGNORANCIA: Salut.

Ignorantíssim señó: per allò de que 'vuy en dia ja saben més els òus que ses gallines, y que els atlòts d' ara darfan bròu amb una cuyereta als véys d' en temps primé, es, qu' aquesta població citada, ha prèns en devant amb un tròt més que regulá, un projecte, que si arriba à son térme, serà una verdadera maravèlla. Amb aquest motiu, han replegat ja amb sos séus vocals y consonants (que tots son hòmos de cap gròs y front ampla y cabeys bregats) una junta; y diumenge passat, tengueren sa primera sessió. Es fi que se propòsan, es escusat el que jò vos ho diga; vos ho dirá es sermó de va pronuncí el señó President, qu' es un hòmo .. ¡¡que vos tench à dí!! un sach de sabiduría. Basta dirvós, que fá de *conserge* à un Cassino es diumenges; y es dies fanés, fá de pareyé. Diu axí:

«Il·lustrats amichs y companys meus: Es fi que mos hem proposat al compòndre aquesta Societat, no es altre, que fé cadascú de nòltros en quant estiga de sa séua part, tot lo possible perque 'l mon se compònga; y sa lley natural de s' *equilibri* reini còm à señora y soberana universal. (Un cabré pegá un siulo.) Fòra res de política ni de partits; causa avuy en dia de malestá y de panxons de maldeventre. Mires més sublím y aspiracions més nòbles corren à n' aquest moment per dins sa méua clòsca. (Un pareyé dormía amb uns roncos que 'l sentían de defòra.) Sa regeneració de sa familia, per mèdi de matrimonís ben contrèts per persones que per llaurá dret no hajan de ienesté llongues, ni lliga-morros. (Un esparté doná un *fuera* de lo més fòrt.) Però, ¿còm conseguírem axò? ¿Quant veurèm realisats es nòltros projectes? Escoltaumè: (silènci profund:) bé saheu qu' els hòms matrimonís son es planté de hònes families; y els matrimonís esgarrats son còm un camp mal cultivat que no produex més que espines; que pican al mateix amo del camp: (Una dòna que tenia s' hòmo toxarrut, pegá un *bèl*, que va essé farest.) Per fersé uns hòms matrimonís es precís qu' els contrayents sían persones que guarden y tengan uniformitat, (una *polla*, casada amb un veyardo, va fé un baday més llarch qu' un diné de fil;) de lo contrari, tench per mí, que tot lo demés es inútil y sens profit.

Comensèm, nòltros; desde aquest petit llògaret, à doná esemple à ses grans capitals; no es ménos, digno d' estima una preciosa sòd per essé cohida dins una rota, qu' aquella qu' es cuy dins un gran y hermos jardí. (Es braves se succehían tan sovint y tan fòrt, que 'l President y oradó, tot amb un pich, tengué que pegá quatre ó cinch tòchs demunt sa taula amb una camella que li servia de campanilla; y se restablí s' ordre.) Tal vegada no tenen elles es mèdis que tenim nòltros per arribá y dú à cap aqueixa empresa. Vòltros, tal vegada, no heu reflexionat may els mèdis oportuns que tenim amb ses nòltres mans, per posá ses còses à n' es séu natural y verdadé equilibri. (Dues *jamonas* les agafá una tossina espantosa.) Aquí, nòltros, porèm uniformá la còsa, si no mos deixám mossegá per sa peresa. Tenim aquí families, que si guiades per un verdadé patriotisme, é inspirades per una adnegació nòble y generosa; anteposassen es séu bé personal à un hòn pervení de la patria, sa regeneració social seria un fét positiu. (Una dòna que tenia sèt fiyes fadrines badava uns uys còm uns salés.) ¿No tenim aquí,

à n' aquest poblet, families de tota classe? ¿No tenim can Rostit, can Möll, can Llargo, y can Curt; can Véy, y can Jovete; can Clá, y can Espès; can Bò, y can Mal; can Palat, y can Serlut; can Rehent, y can Mòya; can Fret y can Suau? (*Palmateo* general, mansbelleles y riaves en gran; es caus que lladravan; es gorá y tot, prengué part amb aquest *Faust* fent de *Mefistófeles*.... y.... després de quinze ó setze tòchs de camella qu' es President pegá en tota l' ànima demunt sa taula, s' ordre fonch restablí.) Ydò, còm deya, procurá à que s' entrelassin en matrimoni aquestes families oposades respectivament; y son fruyt, será lo més bò; lo més equilibrat d' aquest mon. ¿Qui es que no veu que, des primé matrimoni sortiran persones de bòn temple; del segon, de hònes talles; del tersé, d' una hòna edat; del quart, de bòn past; del quint, de bòn gèni; del sisé, de bòn pèl; del seté, ben regulades; y des derré, de hòna compleció? (Dos pastós que sèyan à un banch, digueren un *fuera* tant fòrt, qu' axordava.)

Lo que vos diré, señó Directó, qu' es sermó no s' acabá; perque algunes persones se sentíren còm à aludides y botxornades, y.... *Aquí fué Troya*, no s' hi entenían, nos aplaudían, altres censuravan, y es President quant va veute que sa camella que li servia de campanilla, ja no restablí s' ordre, la tirá rabíós; y de rebotida, ferí es porqué à un garró. Aquest se girá quantre es President y amb sos crits d' un y de s' altre, s' armá una trifulga y un bordell de trenta mil dimònis; y fonch precís, que l' amo de la casa, usant es séus drets, se vestís d' uniforme patriarcal, (axò es: calsons amples, capell de ròda de carro y sabates amb civella,) y pasat demunt sa taula ahont sèyen ses faves; doná per terminada aquella sessió; al principi tant hòna y à l' fi tant borrascosa. Advertint que per sa primera, s' avisaría à domicili.

Jò, señó Directó, (per quant es Secretari tenia mal de caixa) feya de Secretari interino; y per tant, perdon ses moltes faltes que pòt tení aquesta correspondència; tenga en conta que fonch escrita à unes hòres que s' arre anava à grumeyons; y que trobava qu' es bescuyt se acostava pròp de jò ferm.

En tot lo demés que succehesca procuraré tenirlo al corrent. Ara, man, y disponga de son amich

MESTRE GRINOS.

Tothòm y tota persona que vulga comprá devocionaris, gròssos ó petits, barat ó cas, antiehs ó modèrns, amb moltes fuyes ó amb pòques, senzills ó de lujo, de manesté ó de señora, amb estampes ó sense, que v. . . à sa botiga d' els HEREDS DE DON GABRIEL STGER, Cadena de Cort, número 11, ahont n' ha hi un gròs surtit desde ménos d' un real à mes de deu ó vint duros.

Se fá present à n' es publich qu' els pòchs **Calendaris de l' Ignorancia** que quedan, se donarán amb un 25 p^{es} de rebaixa

Per lo mateix ja podeu cotre à can Rotgé, à sa Cadena de Cort, n.º 11.

PORROS - FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Ja'm passat mitja Corema.*

SEMBLANSES.—1. *En que té sa pélla p' es manech.*

2. *En qu' es-torba.*

3. *En qu' es-baña.*

4. *En que trabayan es guix.*

TRIANGUL....—*Troncoso-Troncos-Tronco-Tronco-Tron-Trò-Tr-T.*

XARADA.....—*Ca-rre-gat.*

CAVILACIÓ.....—*Negre.*

FUGA.....—*Aucya de molts llop la se menja.*

ENDEVINAYA.—*S' aggordent.*

GEROGLIFICH.

**Roña FA KI Ròsa
PPPPA**

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla La Sèu à un señó?
2. ¿Y una joveneta à L' IGNORANCIA?
3. ¿Y un que vé de viatge à n' es diari?
4. ¿Y una tavèrna à una llimona?

TRIANGUL DE PARAULES.

Omplí aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y do través, digan: sa 1.ª retxa, títol qu' es donava à n' els lladres; sa 2.ª; lo que diuen els pagesos à una còsa que se fá pública; sa 3.ª; una paraula castellana; sa 4.ª; lo que se diu à una partida d' hòmos ailiats; sa 5.ª; un carrech públich molt antieh; sa 6.ª; una desaprovaçió; sa 7.ª; una lletra.

ECSEMÉ.

XARADA

Punt de sòlfa es sa *primera*
O animalet enfadós;
Una planta es es méu *dos*
Molt senzilla y fatiguera;
Dirás sa *primera y tercera*
A tot lo de sanch real;
Y es méu *tot* en general
Es una lley verdadera.

UN EMPLEAT DES CARRIL.

CAVILACIÓ.

DAR ARTES

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.

FUGA DE VOCALS.

.n. b.rg.nt. br.d.v.
y h.. t.rn.v. . d.sf.
p.r t.n. f.yn. q. f.
q..nt s' st.m.t h y .n.v.

ENDEVINAYA.

Tench sa punta de diamant
Y cercant aferrá bé
Lo que 'l mon té més jaugé
Sempre al Cèl estich mirant.

ELL.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

29 MARS DE 1884

Estampa d' En Pere J. Gèlabert.